

De fiscaalzegels van Luxemburg

(Door: Jaqueline Birnie; uit: *Perfinpost* nr. 135, feb. 2021)

Luxemburg kent een grote verscheidenheid aan fiscaalzegels. Zo hebben de grotere gemeenten ieder hun eigen fiscaalzegels gebruikt om de gemeentelijke leges te innen. Daarnaast zijn er de zegels op vrachtbrieven en pakketkaarten, de zogenaamde 'lettre de voiture', en de zegels op kwitanties, de 'effets de commerce'. Tenslotte zijn er ook de zegels met opdruk 'droits de statistique', voor het betalen van rechten op documenten voor het vervoer van alcohol¹.

In dit artikel staan de laatste drie categorieën centraal omdat deze gebruikt zijn door bedrijven en dus kunnen voorkomen met firmaperforaties. Ik heb tot op heden slechts van 3 bedrijven fiscaalzegels met bijbehorende perfin gevonden: Stahlwerke Dudelingen (perfin S.D.), Crédit Lyonnais (perfin CL in 2 verschillende varianten) en de Deutsch-Luxemburgische Bergwerks- undHütten A.G. (perfin D.L.).

Lettre de voiture

De perfin S.D. ben ik tot op heden tegengekomen op verschillende waardes van de 'lettre de voiture', de zegel die op vrachtbrieven en pakketkaarten te vinden is. Dat juist dit zegel door een metaalfabriek is gebruikt is niet echt vreemd: hun eindproducten moesten natuurlijk ook naar klanten vervoerd worden. Dit gebeurde in Luxemburg voornamelijk per trein omdat het land een goede spoorverbinding had met de buurlanden België, Duitsland en Frankrijk.

Afb. 1: perfin S.D.

De vraag is waarom deze zegels geperforeerd werden. Zoals bekend werden zegels vooral geperforeerd om diefstal te voorkomen, maar dat zal bij fiscaalzegels niet echt hebben meegespeeld. Natuurlijk kan het ook gaan om een overijverige werknemer op de postafdeling die in zijn of haar enthousiasme of in opdracht alle ingekochte zegels geperforeerd heeft. De volgende delen van een vrachtbrief (zie afbeelding 2) tonen duidelijk het gebruik van deze zegels.

---

¹ *Barefoot Benelux*

MAIL PAR CHEMINS DE FER
MUTUE INTERNATIONALE PAR FERROVIA
LE VOITURE
 - Lettres et Cartes
Salerno Frankfurt - Posen Posen
 Plans de la Cure & Smolens

30A
 23.8

Classe de destination Destination Parcours de parcours Genl. Luxembourg	Classe de destination Destination Parcours de parcours T.S.	Date destination Destination Parcours de parcours Smolens, D.H.
---	---	---

TARIFS DE INTERMEDIATION DECLARES
 ANNEXES DES TARIFS DES CHEMINS DE FER
 PARIS - STRETSCHEN
 Billigster Tarif - Tarif le plus réduit
 via Vlothvellingen
 francs de port

Dudelange-Uisnes, 10.7.57.
 Sociétés Réunies de Burbach-Eich-Dudelange S. N.

Classe de destination Destination Parcours de parcours	Classe de destination Destination Parcours de parcours	Classe de destination Destination Parcours de parcours	Classe de destination Destination Parcours de parcours
--	--	--	--

60
 1/2
 60

10.7.57

4 red stamps

Afb. 2: delen van een 'lettre de voiture'

Er kan echter ook sprake geweest zijn van een simpele manier om de afzender te herkennen. Aan de perfin herken je het bedrijf en weet je in één oogopslag van wie de vracht of het pakketje afkomstig is.

Zoals op onderstaande volledige pakketkaart van rozenkweker Gemen & Bourg (helaas zonder perfin GB!) te zien is, bestaat een complete pakketkaart uit twee delen: een coupondeel met de naam van de verzender en een adresdeel met de gegevens van de ontvanger.

Afb. 3: pakketkaart van Gemen & Bourg

Van veel kaarten werd het coupondeel echter bij ontvangst verwijderd als bewijs van verzending en bleef alleen het adresdeel over waardoor het lastiger werd de naam van de verzender te herkennen tenzij natuurlijk het zegel geperforeerd was. Vraag is dan wel waarom niet meer bedrijven dit zegel hebben geperforeerd.

Deze pakketkaarten mochten ook gefrankeerd worden met gewone frankeerzegels, waarvan voornamelijk de hogere waarden werden ontwaard met een perforatiegaatje. Van dit fiscaal gebruik van gewone zegels heb ik tot op heden nog maar twee voorbeelden gevonden met een perfin, in beide gevallen de perfin D.L.

Afb 4.: twee D.L.-perfin met ontwaardingsgaatje

Effets de commerce

Het tweede bedrijf dat gebruik heeft gemaakt van geperforeerde fiscaalzegels is Crédit Lyonnais. De perfin CL is tot nu toe door mij teruggevonden in de 'effets de commerce', de kwitantiezegels.

De bank heeft in Luxemburg waarschijnlijk gelijktijdig gebruik gemaakt van twee verschillende perforatoren,  en met een L van 2 gaatjes (zie afb. 5) en de ander met een L van 3 gaatjes (zie afb. 6).

Ik heb geen bewijs gevonden van een deels afgebroken pin bijvoorbeeld door een niet volledig doorgestoken perforatiegat.

Zoals in onderstaande voorbeelden te zien is, zijn beide perforators ook terug te vinden in de kwitantiezegels.

Afb. 5: CL-perfin met een L met twee gaatjes

Afb. 6: CL-perfins met een L met drie gaatjes

Op onderstaande complete kwitantie is te zien dat het aspect van herkenning van de gebruiker voor dit soort zegels helemaal niet opgaat. Op twee manieren is duidelijk te zien dat het hier om Crédit Lyonnais gaat.

Afb 7: Kwitantie van Credit Lyonnais

Ten eerste het stempel op de regel waar de kwitantie betaalbaar is gesteld en ten tweede op het stempel waarmee de zegel is ontwaard. Ook zijn de waarde aanduidingen op het zegel duidelijk te plaatsen: het innen van een kwitantie met een waarde tussen de 700 en 800 Luxemburgse Francs kostte

80 centimes. Het zal in het geval van Crédit Lyonnais waarschijnlijk bedrijfsbeleid geweest zijn om daadwerkelijk alle ingekochte zegels te perforeren. Ook van de bank Werling & Lambert heb ik namelijk dit soort kwitanties met fiscaal zegels gezien, maar zonder de bekende perfin WL. Zij hebben dus alleen hun frankeerzegels geperforeerd en hun fiscaalzegels niet, zeer waarschijnlijk omdat ze verder toch niet gebruikt konden worden en dus niet aantrekkelijk waren om te stelen!

Droits de statistique

De laatste toepassing van fiscaalzegels met perfin zijn de zegels van Marie-Adelheid met opdruk 'droits de statistique'. Dit is echt een vreemde eend in de bijt omdat het gaat om het vervoer van alcoholische dranken.

Toch kan ook hiervoor wellicht een verklaring worden gevonden omdat de Deutsch-Luxemburgische een eigen brasserie en casino, zie onderstaande foto (afb. 9), in de stad Differdingen bezat.

Afb. 8: twee DL-perfins met opdruk 'droits de statistique'

Na gedane arbeid zal daar naar alle waarschijnlijkheid wel het een en ander aan alcohol zijn omgezet. Voor het vervoer van deze alcohol is het aannemelijk dat er vervoersdocumenten opgesteld werden die, om aan de leges te voldoen, zijn beplakt met dit soort fiscaalzegels. Dat de zegels geperforeerd werden heeft ook weer weinig zin als het

Afb. 9: Casino in Differdingen

gaat om het voorkomen van diefstal, want ook deze zegels konden verder niet gebruikt worden. Ook hier zal het waarschijnlijk gaan om een overijverige medewerker die alle binnenkomende zegels heeft geperforeerd. Niet echt zinvol, maar wel ontzettend leuk voor de verzamelaar van perfins!